

Resedagbok Kasselresan 10-16 september 2024

Vi var en grupp på 29 personer som reste till Kassel, 25 per flyg och 4 per tåg. Styrelsen har i samarbete med Sven Vindelstam i Kassel och Resekompaniet i Eskilstuna tagit fram reseprogrammet, allt "inclusive".

Sven har på ett utmärkt sätt ordnat alla våra studiebesök i Kassel. Sven var vår ciceron i Kassel. Från styrelsen deltog Richard Appelbom, Kicki Nykvist och Birgitta Wiklander.

Varje dag skrevs en dagbok om våra aktiviteter, Carina, Lena, Eva, Evert, Erik, Kerstin och Richard höll i pennan varsin dag.

Tisdag – Kassel dag 1 – 10 september

Klockan 06.00 anträdde 25 personer bussen för avresa till Arlanda. Bussen stannade vid terminal 4 då terminal 5 renoverades. Det blev en ganska lång promenad till incheckningen. Resan gick bra och helt enligt plan.

I Frankfurt väntade en buss som skulle ta oss till Kassel. Efter ca en timmes resa gjorde vi ett stopp i en liten stad, Oberurseler. Vi promenerad genom staden och såg deras korsvirkeshus. Ett hus väckte särskild uppmärksamhet då hela fasaden var täckt med skiffer. Lunch intogs på restaurang Alt Oberurseler Brauhaus. Där hade det bryggts öl sedan mitten av 1500-talet. Där åt vi vår första schnitzel. Den serverades med champinjonsås och därför kallades den Jägerschnitzel.

Vid hotellet väntade de fyra deltagarna som åkt tåg. Efter incheckning på Pentahotel och utdelning av spårvagnskort för veckan, möter vi vår ciceron, Sven Vindelstam. Han tar oss på en bussrundtur i staden.

Vi åker till Löwenburg där vi går ut och tittar på Hercules-statyn, sandslottet och en bra utsikt över Kassel. Sandslottet byggdes av en lantgreve vid namn Fredrik. Han kom sedan att gifta sig med Karl XI:s syster Ulrika Eleonora. Hon blev sedan drottning i Sverige och han därmed kung. Slottet vittrar sönder och renoveras bit för bit med hjälp av EU-pengar.

Kassel har 207 000 invånare. Tveksamt om antalet invånare kommer att öka då födelsetalen är sjunkande och dödstalen ökar. Staden är segregerad. Särskilda områden finns för turkar och italienare. Andra generationen invandrare kallas tysk. Den dominerande religionen är protestantisk.

Arbetslösheten är 7,5%. För att få socialbidrag så måste man vara inskriven på Arbetsförmedlingen. Köper man ett hus i Kassel och lånar till köpet så ska lånet vara betalt på tio år. Sambeskattning är det som gäller så därför kan fler kvinnor stanna hemma.

För att säkra att man har råd med att bo på ett äldreboende på ålderns höst bör man teckna försäkring. Kostnaden för sådant boende kan var 3000-4000 euro/månad.

Under rundturen passerade vi byggnader och konstverk som vi senare under veckan tittade närmare på. T ex Dokumenta med utställningar vart femte år, Europas första gågata, Rådhuset, Fulda floden, och många museer. Ett nytt museum är Bröderna Grimms museum.

Intressant är att se hur staden ser ut idag efter att ha varit helt utbombad under andra världskriget.

Onsdag Kassel Dag 2 - 11 september 2024

Vi tar spårvagnen till Rådhuset och blir väl mottagna av Frau Anna Weinhausen som visar oss till ett mötesrum där vi får kaffe/te. Medan vi väntar på Kassels Överborgmästare visar Sven Vindelstam en presentation om Löwenburg, ett sommarslott från slutet av 1790-talet byggt som en romantisk medeltida borg inklusive delar som såg ut som en ruin redan från början. Byggherre var Lantgreven William IX av Hessen, brorson till Fredrik den 1 av Sverige - gift med Karl XII syster Ulrika Eleonora. Slottet är tillsammans med Bergpark Wilhelmshöhe ett världsarv sedan 2013. (Not - ett slott byggt enligt denna populära medeltida stil i vår närhet är ju Stora Sundby från ca 1850-talet).

Överborgmästare Dr Sven Schoeller (jurist, tillhör Die Grünen) hälsar oss välkomna till Kassel. En överborgmästare kan jämföras med vår stadsdirektör, men en skillnad är att i Tyskland är han/hon personvald direkt av kommunens medborgare för en period av 6 år (brukar vara ca 40% valdeltagande). Kassel styrs av ett "Stadtverordnetenversammlung" med 71 politiskt valda medlemmar och ett "Magistrate" med 19 medlemmar, 13 volontärer och 6 anställda inklusive överborgmästaren. Antal kommunanställda uppgår till ca 3500.

Kassel har ca 200 tusen invånare, ingår i förbundsstaten Hessen (drygt 6 milj invånare med huvudstad Wiesbaden). Tyskland har 16 förbundsländer med totalt drygt 83 milj invånare. Dr Schoeller beskrev att flertalet lagar och skatter beslutas på federal nivå. Däremot kan en hel del annat tex inom skolsystemen, bygglagar etc skilja mellan förbundsländerna. Valen till landet, förbundsländerna och kommuner har olika valdagar. De röstberättigade har 3 röster att fördela.

På frågan om vilka utmaningar som Kassel står inför blev svaret klimatet och energiförsörjningen.

Efter att Överborgmästaren hastat vidare fick vi förmånen att träffa Vorsitzende Richter in am Landgerichte (hovrättsdomare) Frau Marion Vindelstam (gift med Sven V). Marion gav intressanta inblickar i det tyska rättssystemet på en mycket bra svenska.

Tyskland har 4 nivåer i sitt domstolsväsende - tingsrätt, hovrätt, överhovrätt och högsta domstolen.

En ytterligare skillnad är att tingsrätten endast behandlar lättare fall. Om påföljden förväntas bli större än 50 ksek eller 3 år i fängelse hamnar ärendet direkt i hovrätten. Det finns relativt många tingsrätter utspridda över landet för att hantera de lättare fallen. Det finns också nämndemän, men fördelningen mellan antal domare och nämndeman berodde inte enbart på domstolsnivå (tingsrätt, hovrätt etc) utan också på det specifika ärendet. En ytterligare skillnad är att nämndemännen får själv ansöka för att bli antagna. Tyskland har speciella domstolar som fokuserar på

ungdomar (14-18 år) samt en Författningsdomstol som kan överpröva politiska beslut gentemot grundlagen.

Marion berättade också om juristutbildningen, ca 4-5 år på universitet, en efterföljande praktisk period på 21 månader (civil, straff, förvaltningsrätt samt på advokatkontor) samt en examen för att bli utnämnd till "Volljurist". Detta krävs för att kunna bli domare, advokat eller åklagare, men många affärsjurister tar också denna examen. För domaryrket följer sedan en provanställning på ca 3-5 år.

Marion avslutade med att visa den svarta mantel med tjusig sammetskrage som alla tyska domare bär i domstolen.

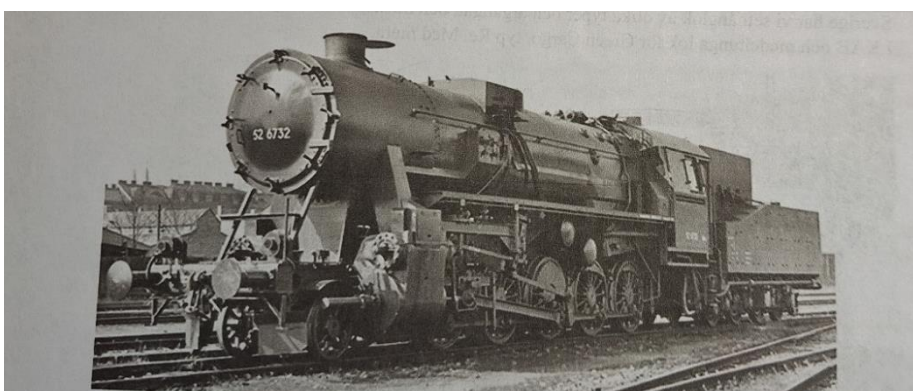
Efter dessa insikter om Tyskland fick vi en lunch på Rådhusets personalmatsal.

Vi fortsatte dagen på Kassels Stadsmuseum. Vi såg bl a bilder och en uppbyggd modell av hur Kassel såg ut efter bombningarna under andra världskriget, de pågick av och till från februari 1942 till mars 1945. Men det var speciellt bombningarna den 22-23 oktober 1943 (RAF och US Air Force) som förstörde stora delar av staden, ca 6000 människor dog. Kassel hade en stor militärindustri som de allierade ville slå ut. Den största delen av stadens centrum inklusive den äldsta delen med korsvirkeshus blev förstört i stora bränder. Enligt Sven V så dog också en hel del holländare som var krigsfångar och arbetade i den tyska vapenindustrin.

Evert Andersson berättade också om Henschelfabriken i Kassel som tillverkade lok, se separat papper. Utdrag ur Everts dokument:

Liksom Västerås är Kassel en industri- och ingenjörstad. Kassel hyser t ex en av världens största loktillverkare. Man utvecklar och tillverkar elektriska lok, till viss del även diesellok. Företaget har tillverkat lok sedan 1840; under de första 100 åren mest ånglok. Genom åren har mer än 35.000 lok lämnat fabrikerna. ----- Produktionen nådde sin höjdpunkt under våren och sommaren 1943 då man levererade ca 18 lok i veckan. (I Västerås tillverkades under 1980-talet ca 18 lok om året).

Efter en kortare vila på hotellet bar det av till Bitburg Bierhaus med en trevlig ölprovning och därpå följande 3 rätters middag i god tysk stil. En tysk öl följer "reinheitsgebot" dvs de får bara innehålla vatten, jäst, malt (ofta av korn) och humle.

Vi fick testa följande öl inkl några personliga reflektioner;

- Bitburger Pilsener - en pils hälls på flaska direkt efter bryggning, underjäst öl. (En aning bitter eftersmak)
- Kellerbier - traditionell ofiltrerad, underjäst stil (Mmmm)
- Helles Lager - en traditionell lager görs på vintern och lagras fram till sommaren. (Ganska smaklös)
- Hefeweizen - överjäst eller toppjäst öl, 60-70% vete. (Mmm)
- Schwarzbier - rostad malt, underjäst öl (Lite komplex smak, smakar bränt)
- Landbier - en typ av lager (Helt ok)

Torsdag Kassel dag 3 - 12 september

Förmiddagen var vikt för ett besök hos ett företag SMA Solar Technology. Det är ett relativt nytt företag som i huvudsak tillverkar växelriktare för PV-system (dvs solkraftsanläggningar med solcellspaneler).

Växelriktarna finns i storlekar som passar installationer i privata hem, på stora tak tillhörande fabriker köpcentran eller lager ända upp till stora fristående solkraftverk (dvs i storlekar från 1,5 kVA till 3000 kVA). De riktigt stora säljs främst till USA och Australien där det byggs mycket stora solkraftverk medan de små i huvudsak säljs i Europa.

På senare tid erbjuder de också integrerade system med batterier och mjukvara för att på bästa sätt övervaka och optimera energiflödet avseende egenanvändning, lagring eller försäljning av energin s.k. EMS-system. I dessa integrerade system är växelriktarna och alla applikationer (EMS-systemet) egentillverkade medan andra komponenter t ex batterier och solpaneler köps utifrån. I EMS-systemen läggs stor vikt vid cybersäkerhet för att försäkra sig om att anläggningen inte kan stoppas av t ex hackerattacker eller virus.

Besöket hade organiserats av Sven Vindelstam med hjälp av Marta Kovalshyn (informationschef på SMA) men vi togs emot och guidades runt av fabrikschefen som presenterade sig som Karsten.

Europaklubbens medlemmar tog bussen på morgonen ut till deras nya fabrik som låg ca en halvtimmes bussfärd från vårt hotell. När vi kom fram utrustades vi med namnskylt och hörsnäckor därefter fick vi en guidad tur i fabriken med Karsten som guide. Fabriken är stor 20 000 m² och här pågår dels reparationer av felaktiga växelriktare som skickats tillbaka till SMA dels bygget av nya växelriktare i alla storlekar samt provning av både nya och reparerade enheter.

Karsten berättade dels om SMA:s verksamhet och produkter men framför allt berättade han om verksamheten på fabriken och var speciellt mycket stolt över de förbättringar av arbets-metoder och -miljö som kontinuerligt pågick. De små och standardiserade växelriktarna byggs i något som kan liknas vid en serietillverkning. De riktigt stora tillverkas från order från kund enligt kunds specifik teknisk design. I dessa fall byggs de vid 6 olika stationer med 80 minuter vid varje station där en grupp arbetare tillsammans bygger sin del innan enheten skickas vidare till nästa station. För att hålla koll på att allt blev gjort på rätt sätt används ett digitalt stödsystem där man signerar av när ett specifikt moment är utfört och nästa moment inte kan utföras förrän de tidigare momenten är av-signerade. Ett kontinuerligt arbete pågår för att förbättra ergonomin vid varje station för att undvika obekväma (=farliga) arbetsställningar. Karsten var speciellt stolt över att man lyckats förbättra ergonomin i samband med slutprovning av enheter där bl a enhetens värmetålighet provas. Förut behövde arbetsmoment utföras i 40°C i obekväma arbetspositioner. Efter ombyggnad kan allt arbete utföras bekvämt och i normal rumstemperatur.

En fråga ställdes avseende ökad konkurrens från Kina och han höll med om att Kina alltmer utgör en konkurrens vad gäller växelriktare men att eftersom SMA också säljer EMS-system som integreras med övriga produkter tror han att SMA kan fortsätta vara konkurrenskraftiga eftersom deras kunder främst i EU-länder, USA och Australien helst undviker kinesisk tillverkad elektronik och mjukvara (Huawei).

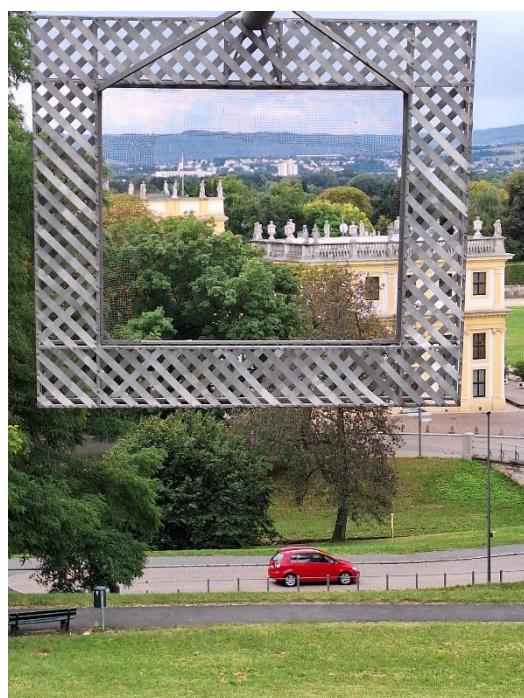

Framöver ser Karsten att de allt mer kommer att försöka introducera robotar i tillverkningen (redan på gång) och ta hjälp av AI för att bättre kunna prognosticera framtida försäljning och hantering av fel i produkterna (ännu endast i tankestadiet). Efter besöket tog vi oss tillbaka till Kassel och till Kassel tingsrätt. Vi kunde gå in efter utförd säkerhetskontroll och åt därefter lunch i tingsrättens matsal, bl a festade vi till med ett glas tysk sekt *Rotkäppchen* (från tidigare Östtyskland).

Det var meningen att vi därefter skulle besöka en tingsrättsförhandling. Det visade sig bli ganska svårt tidsmässigt. Den enda förhandling som pågick just då där var åskådarbänken nästan fullsatt. Ett par av oss kunde gå in några minuter i taget men det var svårt att förstå sammanhanget.

I stället eller egentligen därefter tog Sven Vindelstam med oss på en liten guidad tur och pekade ut några skulpturer och installationer som tillkommit i samband med tidigare Documenta-utställningar t ex. "Idea of Petra" av Giuseppe Penone, "Frame construction" av Haus-Rucker-Co, "The Vertical Kilometer of the Earth" av Walter de Maria samt "The Strangers" av Thomas Schütte. Sven pekade också ut Stadsteater/operahuset och berättade att dess orkester är världens äldsta som fortfarande fungerar.

På kvällen var det invigning av European Citizens Meeting 2024 (EBB2024) i rådhuset samlingssal. Borgmästaren höll tal. Det spelades musik dels av "YMCA Trombone Choir" dels av "Vse serjuzno". Representeranter från de länder som deltog (Tyskland, Frankrike, Litauen, Polen, Sverige och Ukraina) presenterade sig själva och alla workshoppar som skulle hållas presenterades. Allt avslutades med mat, dryck och mingel. Därmed avslutades en lång och händelserik dag.

Kassel dag 4 - fredag 13 september 2024

Vi fick idag sovmorgon och gick från hotellet vid niotiden. Tog oss med spårvagnen till seminariet, som var en del av EBB:s program.

Seminarium om skogen

Dagens seminarium leddes av Sven Vindelstam och handlade om EU:s krav på Europas skogar. EU kräver att skogen ska brukas på ett sätt så den blir en kolsänka, d v s skogen ska ta upp mera koldioxid (och andra klimatgaser) än vad den släpper ut genom förmultning och förbränning.

Frågan är om EU:s krav är rättvisa mot länder som Sverige, som har helt andra förutsättningar än länderna på kontinenten, exempelvis Tyskland.

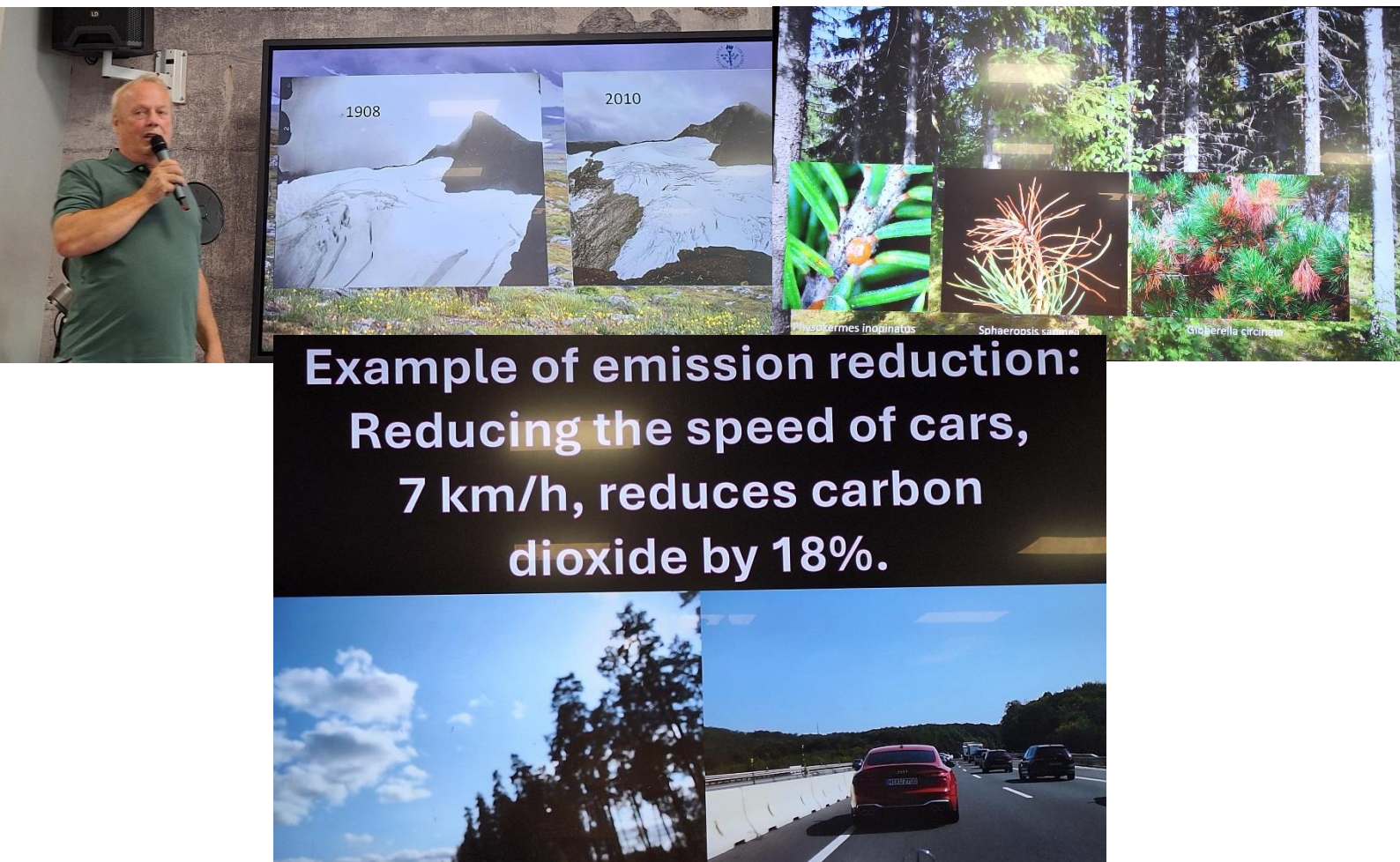
Exempel:	Sverige	Tyskland
Skogsareal (ha)	20 milj	11 milj
3 största skogsägare (ha)	7 milj	
Enskilda ägare (ha)	10 milj	
Invånare per km ²	26	236

Det finns c:a 300 000 enskilda skogsägare i Sverige, mycket av detta är vad man ofta kallar "bondeskog". Stora delar av skogslandskapen är mycket glest befolkade.

Skogen är en resurs, inte bara för att avverka och nyttiggöra ekonomiskt (papper, timmer, bränsle, mm), utan även för den biologiska mångfalden, turismen och människors rekreation.

EU:s krav att skogen inte bara ska vara en ekonomisk tillgång, utan även vara en kolsänka och tjäna den biologiska mångfalden med mera, ställer krav på brukningsmetoderna. Så kallade kalhyggen är i detta avseende inte självklart den bästa brukningsmetoden. Många skogsägare protesterar mot att de inte själva får bestämma hur skogen ska brukas; det anses vara en inskränkning i äganderätten och ett brott mot EU:s sk subsidiaritetsprincip.

Seminarieledaren ansåg att EU går för långt genom att ställa likalydande krav på skogen i hela EU. Förutsättningarna är olika i olika länder. Sverige har dessutom tidigare överpresterat beträffande klimatgasutsläpp, vilket fortsättningsvis borde kunna tillgodoräknas.

**Example of emission reduction:
Reducing the speed of cars,
7 km/h, reduces carbon
dioxide by 18%.**

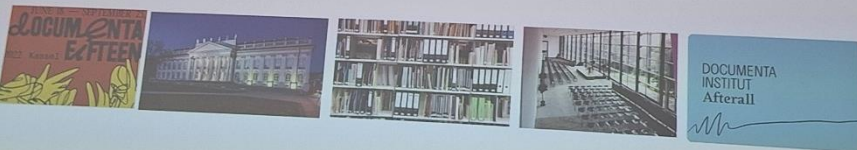
Besök hos DOCUMENTA

Efter lunch gjordes ett besök på *Documenta*, vilket har en av världens viktigaste utställningar av samtida konst. Man inriktar sig särskilt på konst som lett utvecklingen, men som inte har blivit allmänt känd för en större publik. Vart femte år hålls en större utställning. Verksamheten grundades 1955 och styrdes ursprungligen av en vilja att göra upp med nazismens kulturella mörker.

3. Since its foundation in 1972, documenta und Museum Fridericianum gGmbH has grown into a global player among the cultural institutions in Germany.

Since documenta 5 (1972) documenta exhibitions organised by documenta und Museum Fridericianum gGmbH

- non-profit organisation, financed by the City of Kassel and the State of Hesse, also financially supported by the German Federal Cultural Foundation
- includes documenta exhibition, Fridericianum, documenta archiv, documenta Halle, documenta Institute

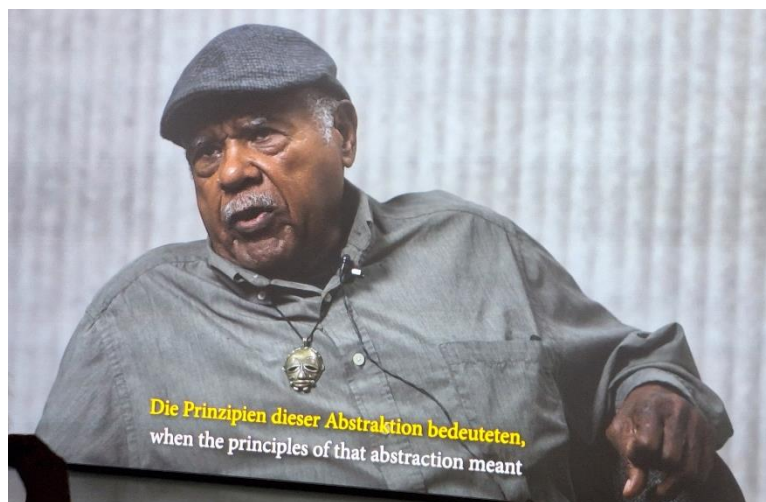
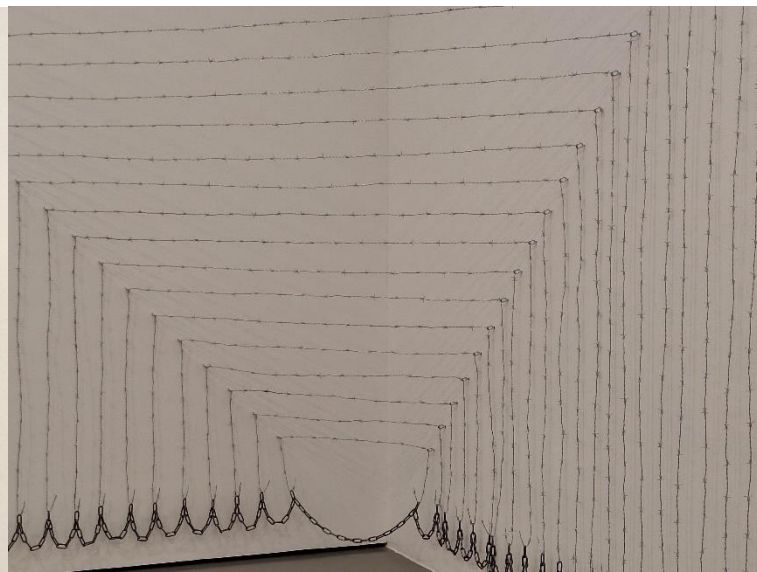

1955
1959
1964
1968
1972
1977
1982
1987
1992
1997
2002
2007
2012
2017
2022
2027

Valet av artister och konst har ibland varit politiskt kontroversiella. Vi fick en bra historisk presentation om Documenta.

Vi fortsatte till konsthallen Fridericianum där man för tillfället ställer ut konst av amerikanen *Melvin Edwards*, som både skapat skulpturala verk och bildkonst. Skulpturerna är ofta svetsade och gjutna metallkonstruktioner. Verken sägs vara en protest mot världens orättvisor. Gemensamt för de verk vi såg uttryckte lås, stängsel, kedjor. Vi fick en mycket intressant guidning av direktor Moritz Wessler.

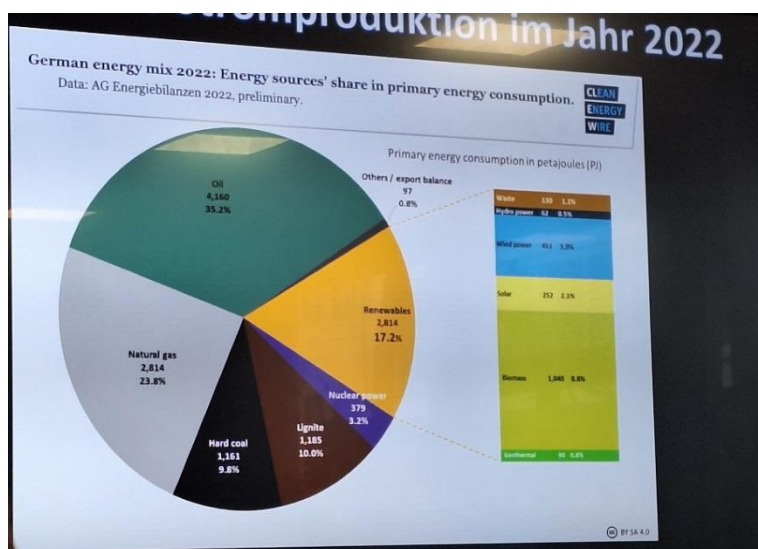
Dagen avslutades med en trevlig middag på restaurang Lohmann.

Kassel Dag 5 - Lördag 14 september

Här valda gruppen olika workshops. Drygt halva gruppen valde "The CO2 content in the atmosphere is increasing, contributing to global warming through the greenhouse effect" med Sven Vindelstam som workshop-ledare. Sven började med ett bildspel som presenterade svensk kärnkraft. Sverige har tre kärnkraftverk i drift och där har tyska energibolag köpt in sig för att få ett visst inflytande över svensk kärnkraftsproduktion. Som exempel äger Uniper (ett energibolag ägt av tyska staten) 54,5% av aktierna i Oskarshamns kärnkraftverk. Karlshamns reservkraftverk ägs till 100% av Uniper, inte så välkänt bland den tyska som svenska allmänheten. Eventuella Co2 utsläpp blir en svensk angelägenhet.

Den tyska elenergiemarknaden är ansträngd och under vissa perioder måste Tyskland importera "smutsig" el från Polen. Det är ganska säkert att Tyskland inte klarar av att uppfylla EUs klimatmål med dagens energipolitik.

På lördagen 14 sep var några från Europaklubben med på andra seminarier än det som leddes av Sven Vindelstam.

Richard Appelbom var med på mötet om demokrati, som leddes av Markus Möller. Utannonserat med tyska och engelska som språk, men engelskan fungerade knapphändigt med kortfattad översättning. Vid sidan av långtgående men i dag orealistiska förslag om att ha ett FN-parlament fanns förslag om fler folkomröstningar och större inflytande för medborgarpaneler. Tysklands författning hindrar folkomröstningar på nationell och delstatsnivå, men ett visst utrymme finns lokalt.

Medborgarpaneler var ett annat sätt att låta opinioner slå igenom. Medborgare väljs ut att ingå i en panel som diskuterar i förväg utvalda frågor och därefter lägger förslag. Goda exempel från Irland lyftes fram, en tanke var att medborgarpanelens förslag kunde bli föremål för folkomröstning.

Michele Jiménez var med på seminariet om ryska krigsförbrytelser i Ukraina. Kateryna Ilikchiieva, juridikprofessor från Kiev, talade om ryska krigsförbrytelser efter den fullskaliga invasionen av Ukraina. Ett problem är att det inte finns någon allmänt accepterad definition av grova förbrytelser som folkmord. En kommitté i Ukraina samlar in underlag som, när kriget är över, ska presenteras för Internationella domstolen i Haag. Boris Mijatović (gröna), förbundsdagsledamot från Kassel deltog också på seminariet.

Vice talmannen i EU-parlamentet Katarina Barley (SPD) höll ett tal på lördagseftermiddagen om demokrati och rättsstat. Efter talet var det utrymme för frågor. Hon gick till hårt angrepp mot premiärminister Orban i Ungern och hoppades att landet skulle berövas rösträtten i EU. Barley misstrodde också Italiens högerorienterade premiärminister Meloni. Hon ville dock inte utesluta några länder, och menade att Ungern och Italien, som behöver EU-bidrag, inte har något annat val än att lyda om EU sätter hårt mot hårt.

Tyskland var just på väg att införa gränskontroller och en mer restriktiv invandringspolitik. Det var inte helt lätt att balansera den nya inriktningen med de hårda angreppen på invandringskritiska högerpopulister, men Barley lyckades hålla båda bollarna i luften. -

Lördagen fri för egna aktiviteter

Eftermiddagen hade vi egen tid så vi (Erik o Birgitta) besökte Markthall i Kassel, En marknadsplats för gemene man att handla grönsaker, frukt, kött, ost, fisk etc. Det fanns också massor av små matställen och barer där man kunde äta lunch. Vi träffade ett tyskt par i kön att beställa mat, de bjöd oss att dela bord med dem. Vi fick en mycket trevlig eftermiddag med många frågor om livet i Kassel respektive Västerås.

På kvällen var det avslutningsfest för EBB i Kassel i VIP-logen på AUE-Stadion i Kassel. Där minglade man, lyssnade på tacktal, åt mat och umgicks med andra EBB-deltagare. Kvällen avslutades med dans. En mycket trevlig avslutning på EBB-dagarna.

Kassel dag 6 - Söndag 15 september

Vacker och krispig morgon när vi går på bussen för att resa söderut ca 33 km till staden Melsungen. Autobahn är lastbilsfri på helgen och det kändes skönt jämfört med färden från Frankfurt till Kassel vid vår ankomst fem dagar tidigare. Vi passerar en skylt mot Guxhagen, som är en sovstad till Kassel. Floden Fuldas dalgång är mycket vacker och grönskande. Vi ser stora fält med majs, som så småningom kommer att bli grisföda. På avstånd syns Breitenau och Sven berättar att det som ser ut som en kyrka också har en andra igenmurad del med en rekonstruktionsläger för besvärliga människor under nazitiden. Under färden får vi veta att Melsungen har 14 000 invånare varav ungefär 6 000 här har ett arbete knutit till världsomspännande firman B. Braun Melsungen AG.

Framme i staden blir vi nästan förstummade och får en kulturchock! Massor, 802 stycken, välbevarade och höga korsvirkeshus i de centrala delarna. Många tyskar i Melsungen känner till Sverige ganska väl genom semesterresor och våra lokala guider som hade bott i Stockholm tidigare. Svenskintresset har lett till kursverksamhet i svenska för vuxna. Under krigiska tider till exempel 30-åriga kriget på 1600-talet skonades området av Gustav II Adolf och hans trupper på grund av släktband - staden grundlades av hans morfar Filip II. Staden klarade sig även under andra världskriget.

Promenaden leder snart fram till det magnifika Slottet från mitten av 1500-talet, och det rymmer skattemyndighet och tingsrätt med administration. Snart var det dags för härlig förmiddagsfika i Rådhuscaféet. Vi flanerar vidare och njuter av hela den ovanliga miljön. Borgmästarens vackra Rådhus från år 1560 har fyra torn och rejäl höjd. Efter riklig lunch på dess Ratskeller tar vi en promenad upp till den nygamla stenbron, Bartenwetterbrücke, över Fulda och passerar då Melsungens äldsta restaurang "Zur Traube" från år 1756.

Vid bron står två bronsstatyer, som vittnar om skogshuggarnas betydelse förr. Männen brukade stanna på bron och slipa sina yxor i sandstenen och slipmärkena finns kvar. Statyerna är donerade av fabriken Braun. Bron förstördes under andra världskriget men har återuppbyggts och blev klar 1978. Flera av oss tittade in i kyrkan i närheten.

På återvägen åker vi en annan väg och kör i floden Eders dalgång. Efter ett tag in till Felsburg och upp på sluttningen till Svens och Marions hem. Vi bjuds in i salongen högst uppe i huset och serveras smittor och sekt. Mycket trevligt! Tillfälle ges för Richard och styrelsen att tacka å alla våra vägnar för de intressanta och fina arrangemangen som Sven ordnat under veckan.

Stort tack Sven och Marion för er stora gästfrihet.

Sista kvällen avslutades med en riklig och smakrik - buffé - på Pentahotel för oss mycket nöjda resenärer. Här lämnar Sven oss efter en mycket innehållsrik och intressant vecka i Kassel. Stort tack Sven.

Kassel dag 7 - måndag 16 september.

Lugn hemresedag utan några inplanerade möten eller besök. 25 av resans 29 deltagare lämnade Penta hotell 09.05, en timme tidigare än enligt de ursprungliga planerna. Övriga fyra deltagare reste med tåg.

Tidigareläggningen av avfärden var en gardering för att det kunde bli mycket trafik. Det fanns även risk för långa köer då Tyskland den dagen införde gränskontroller. Ingen av farhågorna infriades, men det var ändå bra att ha gott om tid på flygplatsen.

Gråmulet väder med lite regn, den svartvita bussen tuffade i god fart fram på motorvägen. Kicki skickade runt presentboken om svenska uppfinningar så att deltagarna kunde bekanta sig med vad det var vi hade givit bort.

Lunch intogs på Hofgut Kronenhof -Brauhaus Graf Zeppelin. Kronenhof är en regional park strax utanför Frankfurt. I diset kunde de höga husen i centrala Frankfurt anas.

Restaurangen hade luftskepp som tema. Lunchen bestod av tysk pannbiff med lök och stekt potatis. Som vanlig gott och rikligt. Tillfälle för den här resan till ett sista glas tysk öl till maten.

Därefter vidare till flygplatsen för incheckning och väntan på hemresa. Mycket "vardagsmotion", det var långt att gå från bussen till incheckning och från säkerhetskontrollen till gaten.

Flygresan gick snabbare än beräknade 2 timmar och 5 minuter. Åter en lång promenad från bagageutlämning till bussen från Norling med skylt Resekompaniet. Mild höstkväll, 14-15 grader vid ankomst till Arlanda.

Vi var framme i Västerås vid åttatiden på kvällen. Då blev det dags att ta farväl till varandra efter ännu en intensiv och lärorik resa med Europaklubben.

Avslutningsvis några bilder från parken Wilhelmshöhe, Hercules sedd nerifrån, tagna av Birgitta o Erik i väntan på tåget Kassel-Hamburg-Stockholm.

